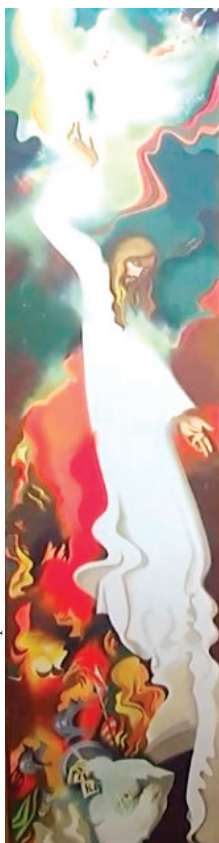

TEDEN BOŽJE BESEDE

2. 4. 2023–23. 4. 2023 * LIII * 2234

Župnijski list stolne župnije

~ Ljubljana Sv. Nikolaj ~

Vstali Odrašeni: Leona Koprca iz cerkve na Senovem

»NI GA TUKAJ, TEMVEČ JE VSTAL!«

Na velikonočno jutro, tistega prvega vseh prvih dni v tednu, je bila stari kači, satanu, strta glava in bil kamen, okoli katerega se je ovijala, odvaljen od groba. V trohnobo in temo tega groba pa je zasijala luč, »ki je pregnala temo grehov« in ki ga poslej »razsvetljuje brez pojemanja«. Ožarjeni s to svetlobo Vstalega smo poklicani, da tudi mi postajamo drug drugemu luč.

Zato prižgimo v teh dneh luč upanja, ljubezni in velikonočnega veselja v srca tistih, ki kljub temu ostajajo v temi, nerazsvetljena in zaprta. Odvalimo kamen z njihovih src in jim, kakor žene na velikonočno jutro, zakličimo: »Ni ga tukaj, temveč je vstal!«

Predvsem pa vam želim, dragi bratje in sestre, da bi ta vzklik veselja najprej odmeval v vašem življenju in bi ta luč najprej žarela v vaših srcih, kajti le tako ju bomo lahko prinašali tudi drugim.

**Blagoslovljene velikonočne praznike
vam želim!**

Vaš župnik

CVETNA NEDELJA

Eno najbolj intimno bolečih spoznanj postnega časa je, ko začutimo, da smo bili krivi za trpljenje drugih. In eno najglobljih občutij je, da smo prejeli odpuščanje teh, ki nas ljubijo. Kdor tega dvoje ni izkusil, bo težko drugim vodnik v duhovnem svetu. Celoten svet kreposti privablja naše srce s svojo preprostostjo in lepoto, to nam je ostalo kot neminljiv spomin na prvi raj, pa tudi na lepoto nepokvarjene mladosti. Zato je Jezus kar z neko zgroženostjo na glas razmišljal: »Gorje temu, ki pokvari katerega teh malih.« Ta čas posta odpira posebno vprašanje, kakšen smisel imajo preizkušnje s trpljenjem vseh vrst. Skozenj je mogoče iti s strahom, tudi s topo vdanostjo, vendar pa tudi s pogumom zaupanja, kar velja celo za ono zadnje, za katerim stoji smrt. Nikoli ga ne razumemo povsem, zlasti ne njegovega smisla in vrednosti, pa naj nas zadene kot nesreča, bolezen, krivica ali pa kot posledica naših zgrešenih ravnanj. Greh se namreč maščuje

sam, ker »osat ne more roditi grozdja«. Te vrste trpljenje ima očiščevalno vlogo. Spoznanje lastne krivde vodi po Božji volji v spreobrnjenje in v mir odpuščanja, po človeški pa prav lahko zavede v osramočenje in celo v obup. Zato je možnost izpovedi, obžalovanja in nov začetek tolikšna milost. Mimo tega so vsi veliki ljudje morali skozi neko tovrstno preizkušnjo, da se je pokazala in potrdila njihova veličina. Najvišjo vrednost pa ima trpljenje, ki rešuje in obdarja druge. Ni vsak dovolj pogumen zanj. Če je namenjeno ideji, velja za herojstvo, če pa se hrani iz vere in ljubezni, je svetništvo. V pasijonu odkrivamo Božjo odrešilno ljubezen, ki se je razodela v skrivnosti križa Jezusa Kristusa. Bog, ki je Ljubezen in Sreča, je sprejel človeškost, da bi doživel tudi trpljenje, rešil njegov smisel in mu dal božansko vrednost. Kdor resnično ljubi, trpljenja ne čuti več kot trpljenje, ampak kot preizkušeno ljubezen. »Molimo te, Kristus in te hvalimo ...«

Anton Slabe

VELIKONOČNA NEDELJA GOSPODOVEGA VSTAJENJA

»Smrt in življenje sta se borila v prečudnem dvoboju.« S preprosto besedo Peter govori o letih, ki jih je preživel skupaj z Jezusom. Pravzaprav, ki jih je prebil z njim, kajti živeti z njim se je šele počasi učil. Saj ga je nekajkrat posku-

šal kar poučevati, celo odvrniti od njegove poti. Ni razumel globine njegove misli, ni videl v prihodnost, ni poznal zakonitosti odpuščanja in odrešenja, ne moči služenja. Pa je mislil, da ima prav. Ko je doživel dan vstajenja in binkošti Duha, je bil drug človek. Zato zdaj govori. Ne najprej o nauku, pač pa o življenju in delih Jezusa Kristusa. Nauk Jezusovega življenja je pač treba poznati, šele življenje iz njega in z njim pa me usmerja v tok njegove večnosti. To je tudi najvišji smisel mojega življenja v času. In zato je ta dvoboj tudi v vsakem človeku bolj ali manj dramatičen.

Vstajenje ni nagrada za krepostno življenje. Naša moralnost je dragocena in nam pomaga urejeno živeti, ker poraja pravičnost, življenja samega pa ne more dati. Vstajenje je popoln dar Božje očetovske dobrote. Vsa telesnost mora enkrat umreti, saj je vsa podvržena minljivosti. Tudi v najvišji moralnosti namreč ne more sama preiti v večnost. Človekov duh življenja je res neminljiv, nerazpa-

dljiv; v smrti človek dejansko ne umrje, ampak se le razdvojita telo in duh. Kdor pa sprejema Kristusa za Gospoda, ga vzljubi in posluša, njegov Božji Duh postane v njem »studenc žive vode«, navdih in moč za čisto, posvečeno, večno življenje. Kdor se umika križu, ne bo odkril ne narave ljubezni in tudi vstajenja v življenje ne bo spoznal, le vekotrajnost. Le zunanje praznovanje zelo hitro izzveni. Le velikonočne jedi ne odrešujejo. Same slovesnosti ne posvečujejo. Celotno prejetje zakramentov ostane brez učinka, če ne vsebuje vere in zaupanja, da Kristus v nas živi. Ko temu dodajamo svoj trud za zvestobo Kristusovemu duhu, je v nas »Gospod življenja, ki je umrl, a kraljuje živ«. Aleluja!

Anton Slabe

IZ VELIKONOČNEGA VOŠČILA SLOVENSkih ŠKOFOV

Velika noč je prehod iz starega v novo, iz smrti v življenje, iz zemeljskega v večno, pri čemer pa človek ni več prepuščen samemu sebi in svojim umrljivim močem. Vstali je svojim učencem pred odhodom k Očetu obljubil, da bo z njimi »vse dni, do konca sveta« (Mt 28,20). Z vstopom Božjega Sina v človeško meso, je človeku v njegovem telesu odprl »novo in živo pot« iz človeškega v Božje (Heb 10,20). To je pot, ki se uresničuje v življenju po njegovih besedah, po poti ljubezni, ki »ne išče svojega, se ne pusti razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice« (1 Kor 13,5-6), po poti gorčičnega zrna, ki pade v zemljo in umre, da lahko sprejme njegovo življenje in obrodi sad. Podaril nam je Očetovega Duha,

ki prečiščuje naše misli, poglede in htenja, da bi se lahko vedno bolj prepoznali kot njegovi sinovi in hčere, ki se učimo živeti skupaj v občestvu Cerkve, da bi lahko uresničili svoje poslanstvo. Dragi bratje in sestre, to vero v moč Božjega življenja, ki je po Kristusovemu trpljenju in vstajenju nepreklicno vstopilo v naše življenje, da ga dopolni in izpolni, želimo škofje deliti z vsemi prebivalci Slovenije. Naj veselje velikonočnega praznika okrepi vse ostarele, bolne in osamljene, vse begunce in nemočne. Naj blagoslov velike noči doseže vse naše rojake na tujem in vse ljudi dobre volje. Kristus je vstal za vse. Aleluja!

*mshr. dr. Maksimiljan Matjaž
celjski škof*

SVETO VELIKONOČNO TRIDNEVJE

Vsako leto v velikonočnem tridnevju podživimo dogajanje v Jeruzalemu in na Kalvariji, ki se je odvijalo okoli davnega leta 33. Posamezni dnevi velikonočnega tridnevja nas v cerkvi popeljejo na kraj dogodkov trpljenja in odrešenja.

VELIKI ČETRTEK Krizmena maša

Krizmena maša lepo ponazarja skrivnostno povezanost škofa z vsemi člani škofijskega občestva. Med somaševanjem škof blagoslovi krstno in bolniško olje ter posveti sv. krizmo, ki se uporablja pri delitvi zakramentov in zakramentalov. Pri tej maši duhovniki po bogoslužju Božje besede ponovno obljubijo zvestobo duhovniški službi in javno obnovijo duhovniške obljube, škof pa še posebej povabi vernike, naj molijo za svoje duhovnike, da bodo zvesti služabniki Kristusa, velikega duhovnika, in jih pripeljali k njemu, ki je vir zveličanja.

Večerna maša

Z večernim bogoslužjem se začne velikonočno tridnevje. Pri evharističnem slavju velikega četrтка praznujemo začetek evharistije, začetek novozaveznega duhovništva in bratske služnosti. Znova naj bi na novo doživeli, da je evharistija studenec in središče vsega krščanskega življenja, saj vsebuje ves duhovni zaklad Cerkve, Kristusa samega, naše velikonočno jagnje in živi kruh. Evharistija povzema vso Kristusovo skrivnost. Drugi Kristusov dar pri zadnji večerji je službeno duhovništvo. Z besedami: »To delajte v moj spomin« je Jezus dal apostolom in njihovim naslednikom oblast, da kot Kristusovi namestniki

opravljajo skupaj z Božjim ljudstvom evharistično daritev. Po vstajenju pa jim je izrecno dal delež svoje duhovniške službe: učiteljske, posvečevalne in vodstvene. Tako je vsak duhovnik služabnik besede, delivec zakramentov ter voditelj Božjega ljudstva.

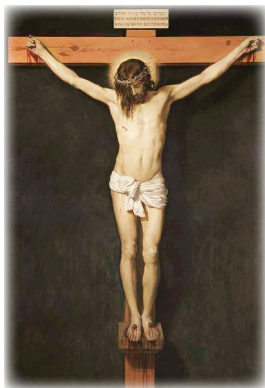
Tretji Kristusov dar ob slovesu pri zadnji večerji je njegova nova zapoved ljubezni. Uvod v glavni dogodek velikega četrтка – postavitve evharistije je umivanje nog. Ta obred duhovnike in tudi vsakega kristjana ponovno obvezuje k ljubezenski službi bližnjemu.

Na koncu duhovnik razkrije oltarje. Gre za obred, ki nas spominja na Jezusovo ponižanje, ko so ga Judje slekli, preden so ga križali.

Evharistija je znamenje, vir in klic ljubezni, ki želi tudi odgovor. Zato Cerkev želi, da bi verniki ta večer po končani slovesni daritvi, ko prenesejo Najsvetejše na stranski oltar ali kapelo, ostali in čistili Gospoda pod evharistično podobo, hkrati pa naj bi se poglobili v Jezusov smrtni boj na Oljski gori.

VELIKI PETEK

Na veliki petek nas bogoslužje vabi, naj globlje premišljujemo skrivnost križa. To ni le spominjanje, temveč

resnično podživljanje Gospodovega trpljenja. Obredi velikega petka so najbolj častitljiv in najstarejši ostanek starokrščanskega bogoslužja in pobožnosti. Ta dan ni evharistične

daritve, saj veliki večni duhovnik Jezus Kristus sam na oltarju križa daruje Bogu svoje življenje. Bogoslužje velikega petka se odvija v treh delih: v opravi Božje besede, češčenju križa in obhajilu.

Opravilo Božje besede

Duhovnik v rdečih oblačilih pristopi k oltarju, kjer leže na obraz in nekaj časa v popolni tihoti skupaj z verniki moli. Vsa berila velikega petka, skupaj s poročilom o Jezusovem trpljenju, ki ga je zapisal apostol Janez, izražajo skupno misel: Gospodov služabnik prostovoljno da svoje življenje, Jezus se prostovoljno izroči v roke biričem.

K opravi Božje besede spadajo tudi prošnje za vse potrebe, ki imajo na veliki petek poseben pomen, saj v njih Cerkev v desetih vsebinsko bogatih molitvah prosi za: sveto Cerkev, papeža, služabnike Cerkve, vernike, katehumene, edinost kristjanov, Jude, tiste, ki ne verujejo v Kristusa, tiste, ki ne verujejo v Boga, državne voditelje ter vse, ki so v stiskah.

Češčenje križa

Za bogoslužje velikega petka je najbolj značilno razkrivanje in češčenje križa. Ne častimo lesenega križa, temveč tistega, ki je na križu za nas daroval svoje življenje. Diakon nese

zagrjnjeni križ k oltarju, kjer ga sprejme duhovnik, ga nekoliko od vrha odkrije, dvigne in zapoje povabilo: Glejte les križa, na katerem je zveličanje sveta viselo. Vsi odgovorimo: Pridite, molimo. To povabilo zapoje trikrat, vedno z višjim glasom, in postopoma razkrije ves križ. Sledi češčenje križa, ki ga opravimo tako, da ga počastimo z enojnim poklekom in poljubimo.

Obhajilo

Cerkev je leta 1955 spet uvedla staro navado, da od hostij, posvečenih na veliki četrtek zvečer, prejmejo na veliki petek skupaj z duhovnikom tudi verniki sv. obhajilo kot dozorel sad drevesa sv. križa. Slovesno bogoslužje v čast Gospodovemu trpljenju se konča z molitvijo nad ljudstvom, po kateri duhovnik slovesno prenese Najsvetejše v božji grob, kjer je izpostavljeno v češčenje.

VELIKA SOBOTA

Na veliko soboto se Cerkev mudi pri Jezusovem grobu in premišljuje njegovo trpljenje in smrt. Ves dan častimo Jezusa v grobu, po stari navadi pa pri nas ta dan duhovniki blagoslovljajo velikonočna jedila.

VELIKONOČNA NEDELJA GOSPODOVEGA VSTAJENJA

Velikonočna vigilijs

Vigilijs (bedenje) pomeni veselo pričakovanje Kristusove vrnitve, v kateri bedimo v molitvi, ker pričakujemo prehod iz smrti v življenje. To je noč vseh noči, praznik vseh praznikov, ko je Kristus zdrobil verige smrti in vstal kot zmagovalec. Bogoslužje velikonočne vigilijs vsebuje štiri dele: slavje luči, besedno, krstno in evharistično bogoslužje.

Slavje luči

Duhovnik zunaj cerkve blagoslovi velikonočni ogenj ter z njim prižge velikonočno svečo. V tišini in temi se sprevod pomika v neosvetljeno cerkev. Diakon, ki nosi velikonočno svečo, med sprevodom trikrat, vselej više, zapoje: Kristusova luč, vmes pa verniki ob plamenu velikonočne

sveče prižigajo svoje sveče. Velikonočno svečo postavijo na svečnik ob ambonu, diakon pa zapoje čudovito lepo velikonočno hvalnico.

Besedno bogoslužje

Prvi temeljni element vigilijs je besedno bogoslužje, ki nam v zgoščeni pripovedi prikazuje zgodovino odrešenja. Določenih je devet beril, sedem iz Stare zaveze, dve iz Nove zaveze. Po vsakem berilu je psalm in prošnja, po zadnjem berilu iz Stare zaveze zapojemo slavo, zopet se oglasijo orgle in zvonijo zvonovi. Sledi berilo iz pisma apostola Pavla, po katerem duhovnik prvokrat spet zapoje alelujo, ki je utihnila v začetku postnega časa.

Krstno bogoslužje

Po slovesnem evangelijskem oznanilu Kristusovega vstajenja je krst. V krstu se na poseben način izraža moč Kristusove smrti in vstajenja. Najprej zapojemo ali zmolimo litanije vseh svetnikov, nato pa sledi blagoslov krstne vode in krščevanje. Po končanem krščevanju vsi s prižganimi svečami v rokah obnovimo krstno veroizpoved in obljube.

Evharistično bogoslužje

Sledi evharistično slavje, ki je vrhunec velikonočne vigilijs in največje slavje bogoslužnega leta. To je prava, najbolj slovesna velikonočna maša, zato je dnevna maša le nadaljevanje nočnega evharističnega slavja.

Vstajenjska procesija

V naših krajih je navada, da je na velikonočno nedeljo zgodaj zjutraj vstajenjska procesija. Duhovnik vzame iz »božjega groba« monštranco in trikrat, z vedno z višjim

glasom, zapoje vstajenjsko alelujo. Med petjem pesmi »Zveličar naš je vstal iz groba« se, kjer je le mogoče, razvije procesija med polji in travniki s pritrkavanjem in petjem velikonočnih pesmi.

GODOVI IN PRAZNIKI

- **Nedelja, 2. 4.: CVETNA NEDELJA**
- **Ponedeljek, 3. 4.:** sv. Rihard, škof
- **Torek, 4. 4.:** sv. Izidor Seviljski, škof, cerkveni učitelj
- **Sreda, 5. 4.:** sv. Vincencij Ferrer, duhovnik
- **Četrtek, 6. 4.: Veliki četrtek**
- **Petek, 7. 4.: Veliki petek**
- **Sobota, 8. 4.: Velika sobota**
- **Nedelja, 9. 4.: VELIKONOČNA NEDELJA**
- **Ponedeljek, 10. 4.: Velikonočni ponedeljek**
- **Torek, 11. 4.:** sv. Stanislav, škof
- **Sreda, 12. 4.:** sv. Zenon Veronski, škof
- **Četrtek, 13. 4.:** sv. Martin I., papež, mučenec
- **Petek, 14. 4.:** sv. Lidvina, devica
- **Sobota, 15. 4.:** sv. Helena (Jelica) Alzaška, kneginja
- **Nedelja, 16. 4.: BELA NEDELJA, nedelja Božjega usmiljenja**
- **Ponedeljek, 17. 4.:** sv. Simon Barsabejski, škof, mučenec
- **Torek, 18. 4.:** sv. Evzebij, škof
- **Sreda, 19. 4.:** sv. Leon IX., papež
- **Četrtek, 20. 4.:** sv. Teotim (Teo), misijonar, škof
- **Petek, 21. 4.:** sv. Anzelm, škof, cerkveni učitelj
- **Sobota, 22. 4.:** sv. Hugo, škof
- **Nedelja, 23. 4.: 3. velikonočna nedelja**

OBLETNA SVETA MAŠA ZA +NADŠKOFA ALOJZA URANA

bo v **torek, 11. aprila, ob 18.30.**
Daroval jo bo nadškof Stanislav Zore.
Lepo vabljeni!

POTEK OBREDOV VELIKEGA TEDNA

VELIKI ČETRTEK

- 9.00:** krizmena sveta maša
18.30: sveta maša in obredi velikega četrta
21.00: molitev z Jezusom na Oljski gori,

VELIKA NOČ

- 6.30:** sveta maša
8.30: vstajenska sveta maša
10.30, 11.30, 12.30, 16.00, 18.30 svete maše
15.00: protipotresna pobožnost (sv. Jožef)

VELIKI PETEK

- 9.00:** molitveno bogoslužje
15.00: križev pot
18.30: obredi velikega petka
do 20.30: molitev pri božjem grobu pred izpostavljenim Najsvetejšim

VELIKA SOBOTA

- 6.30:** blagoslov ognja
9.00: molitveno bogoslužje
12.00-18.00: blagoslovi jedi
17.15: večernice
20.00: velikonočna vigilija

BLAGOSLOVI VELIKONOČNIH JEDI

Bodo vsako polno uro ob:

- 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 in 18.00.**

URNIK SVETIH MAŠ

DELAVNIKI

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 18.30

OB SOBOTAH IN PRVIH PETKIH tudi ob 16.00

CERKVENI PRAZNIKI NA DELOVNI DAN:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 16.00, 18.30

NEDELJE IN ZAPOVEDANI PRAZNIKI:

6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 11.30, 12.30, 16.00, 18.30

SKUPNA MOLITEV V STOLNICI

VSAK DAN

8.30 in 18.00 rožni venec

NEDELJA

15.30 molitev pred izpostavljenim Najsvetejšim

PRVI ČETRTEK

po večerni maši molitev v čast sv. Jožefu

PRVI PETEK

8.30: molitev pred izpostavljenim Najsvetejšim,
15.00: ura Božjega usmiljenja

PRVA SOBOTA

8.30: molitev pred izpostavljenim Najsvetejšim

Informacije dobite tudi na spletnem naslovu: <http://stolnica.com/>
Stolnica - Ljubljana - Cathedral
[@stolnica](https://www.facebook.com/stolnica)

TBB – stolniška oznanila
izdaja Stolni župnijski urad.
Odgovarja Roman Starc, župnik.
Dolničarjeva 1, Ljubljana.
roman.starc@rkc.si / 041/746 354
<http://www.stolnica.com/>

Mobilna aplikacija Stolnica

